

Hvilken betydning har Indre Finnmark tingrett hatt for utviklingen av samisk språk og samisk rettsbevissthet?

Advokat Gisle Loso, Samisk Forum, 28.09.23

www.riesto.no



Rentyverisak i Kautokeino. — A reindeer stealing case in Kautokeino.



Hva er en typisk «samisk sak" for domstolen?

- **Det tradisjonelle utgangspunkt**
- **Moderne samfunn er lovregulert**
- **Det aktuelle utgangspunkt**
- **Dreining av rettskildebildet**
- **Den tradisjonelle samiske rettsforståelsen blir en tolkningsfaktor**
- **"Gapet" som blir mer og mer interessant**

Tingrettens betydning for utvikling av samisk språk (1)

- ✓ **Institusjonelt gitt plass for samisk språk i rettsvesenet**
- ✓ **Det brukes aktivt av en domstol**
- ✓ **Behov for samisk rettsspråk**
 - **presisjon**
 - **parter**
 - **media**
- ✓ **Dokumenter blir oversatt til begge språk**
- ✓ **Gitt språket en økt status og anerkjennelse**
- ✓ **Gitt anledning til å utvikle samisk som et anvendbart språk i en moderne kontekst**

Tingrettens betydning for utvikling av samisk språk (2)

- ✓ **Språk er ikke bare "ord du setter etter hverandre"**
- ✓ **Oversettelse av rettsdokumenter ikke er nødvendig**
- ✓ **Mange ord lar seg ikke oversette presist**
- ✓ **Rettssøkende publikum vil lettere kunne ta saken til domstolen**
- ✓ **Forliksdrøftelser blir en naturlig del og ikke ekstra "krevende"**
- ✓ **Konklusjon**

Tingrettens betydning for utvikling av samisk rettsbevissthet (1)

- ✓ **rettsbevissthet**
 - rettsfølelse og rettsforståelse
 - kollektiv opplevelse contra subjektiv
- ✓ **større aksept for en fullverdig bedømmelse av rettsspørsmål**
- ✓ **lettere å akseptere en avgjørelse**
- ✓ **samtidig forventninger**
- ✓ **legitimitet og tillit**
- ✓ **reduserer "fremmedgjøring"**
- ✓ **Veiledningsfunksjon**
- ✓ **Kommunikasjon gir økt tillit**

Tingrettens betydning for utvikling av samisk rettsbevissthet (2)

- ✓ **Tingretten vil ha et bedre grunnlag for å kunne identifisere samiske rettsspørsmål og se sammenhengen mellom rett og kultur (eks.)**
 - arve- og skiftesaker
 - barnevernssaker
 - reindriftssaker
- ✓ **økt rettsbevissthet rundt ulovfestede rettsdannelser**
- ✓ **økt interesse rundt rettsvitenskap**
- ✓ **Konklusjon**



Takk for oppmerksomheten!